

Vojtěch Löffelmann

Současné podoby dramatické výchovy v ČR

Oponentský posudek diplomové práce

Přiznávám, že se mi tento posudek píše dost špatně, protože pojednává o tom, v čem žiju přes půl století. Proto se omezím jen na některé jevy, o nichž Vojtěch Löffelmann píše, a spíš než s ním budu souhlasit či polemizovat s respondenty. A bohužel jsem neviděla doprovodný film.

Nicméně souhrnem konstatuji, že jde o práci velice přínosnou a podstatnou. Autor důkladně prostudoval příslušné dokumenty a kriticky je posoudil. Podařilo se mu poukázat na omyly a neznalosti autorů, na „vágní a mimoděčné formulace“, jak to kdesi v práci nazval, a tedy i na fakt, že je-li co v dramatické výchově zásadní problém, vězí v postojích nejvyšších školských orgánů a autorit. Marie Terezie kdysi rozhodla, že se ve školách bude vyučovat zpěv a kreslení, a tak to - byť se změněným názvoslovím – tvá dodnes, i když se termíny jako „dramatický“ nebo „divadelní“, „umění“ nebo „estetická výchova“ samy vnucují, ačkoli za nimi není nic konkrétního. Tento rozbor je velmi důležitý a měl by se dostat na ona nejvyšší místa školství. Práce je doplněna tabulkami a přehledy, jednotlivé kapitoly mají souhrn, v příloze jsou potřebné dokumenty – krátce řečeno, práce splňuje nároky na uspořádání diplomové práce.

Zajímavý a podnětný je i přehled názorů a zkušeností respondentů z praxe, přestože trpí tím, co kdosi zmínil – uzavřeností „mezi námi drmaťáky“. Je to logické, nelze se dotazovat stovek a snad i tisíců učitelů, kteří jsou ochotni se hlásit k tomu, že dělají dramatickou výchovu. Není to realizovatelné asi ani z toho důvodu, že by valnou většinou neporozuměli otázce a nedokázali zformulovat odpověď. Kdosi z respondentů uvádí, že mnohdy se dramatická výchova skrývá pod jinými názvy, ale i opak je pravdou – pod názvem dramatická výchova se mnohdy skrývá cosi jiného a většinou dost podivného. Nemyslím si, že by bylo potřeba zavést DV do všech škol, na to není dost kvalifikovaných učitelů, a nekvalifikovaně vedená praxe může vést jen k oprávněnosti názoru (kolegů, ředitelů rodičů), že je to jen maření času. V této souvislosti: autor se opakovaně zmiňuje o školní dramatizaci a chápe ji jednoznačně tak, jak je chápána v divadelní oblasti, tj. jako převod epiky v dramatu, stručně řečeno. Ale ve školství se „dramatizací“ chápe sehrání příběhu, který byl přečten. Pokud mohu soudit z minimálního osobního setkání s touto věcí, je to práce nahodilá, nic neřešící, nemající cíl a uvědoměle používané metody a dávající dětem přílišnost k pitvoření. Je to zřejmě opravdu jen zpestření vyučování, děti mohou vyjít za lavic. (Viz např. internetový portál Dramatická výchova na škole – výstupy z kursu v Novém Jičíně, podporované finančně vládou a fondy EU!)

V rozboru dokumentů Vojta Löffelmann konstatuje, že v RVP chybí uvedení látky. To má dva důvody – především se předpokládá, že učitel určitého předmětu rozumí tomu, co učí, že má aprobaci, což u DV valnou většinou neplatí; za druhé – česká škola, základní stejně jako střední, vůbec neposkytuje odborné informace o divadle a dramatu, proto o tom nic nevědí ani úředníci, metodici, inspektoři. Vícekrát se v odpovědích respondentů objevuje, že v dokumentech se předpokládá, že věci jsou jak by měly být, ačkoli nejsou – například předpoklad že student SPgŠ zná DV ze základní školy!

Proto vřele souhlasím s nutností vystoupit z našeho uzavřeného okruhu a dělat osvětu. Myslím, že je to potřeba, protože se zdá, že DV se šíří zejména na 1. stupni ZŠ, kde má dobré podmínky uplatnění, ale málo znalých učitelů. Problém osvěty vězí ovšem v tom, že neznalí očekávají stručné a jednoznačné sdělení, ale to dost dobře nejde. (Už jsem DV vystěhovala i taxikáři, a byl dost rozumný, že se přestal ptát.) Kdo má DV učit, tomu nestačí něco povědět, a

nestačí ani „načíst“ literaturu, je třeba projít praxí. Ale to neznamená, že bych navrhovala vzdát se plánů na osvětu, zcela naopak, a je dobře, že se o to zajímá představitel mladé generace, nezatížený steskem nad tím, co se nezdařilo - ale v 90. letech jsme si celou budoucnost, nejen dramatickou výchovu, představovali jako cestu růžovým sadem.

Respondentka označená jako „ZUŠ, muzeum, dříve gymnázium“ poukazuje na fakt, že je málo odborné literatury. Právě ona by měla napsat knihu, má o čem, ale něco z ní dostat... Nepíšu to z jízlivosti, ale proto, že to za nás nikdo jiný neudělá, i mezi učiteli DV by měla proběhnout osvěta, která by v nich vzbudila zájem o rozvoj oboru, a donutila je něco dělat – kursy a ukázkové hodiny pro rodiče? Pro učitele? Psát do učitelského tisku? Zveřejňovat svou práci a její výsledky... Témat by bylo víc, ale tato jsou myslím nejpodstatnější a nejaktuálnější a je (nejen) na mladé generaci, s tím pohnout, ovšem bez iluzí, že to půjde rychle a samo.

Otázka pro obhajobu: Kdybyste byl v pozici úředníka v školské oblasti (ministerstvo, inspekce, krajské odbory či cokoli podobného), co byste udělal?

Vzhledem ke kvalitě a závažnosti tématu, **doporučuji diplomovou práci k obhajobě s klasifikací A.**

12.5.2019

prof. Eva Machková